

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Hietaniemi, Eila			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Aktivointia - elämänhallintaa - sosiaalista pääomaa : Tutkimus ikääntyvien työttömien elämänhallinnan tekijöistä ja syrjäytymistä torjuvien toimenpiteiden vaikutuksista			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipolitiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Lisensiaatintyö		Aika-Datum-Month and year 2003-06-11	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 152 + liitteet 19
Tiivistelmä-Referat-Abstract <p>Tutkimuksessa on mm. tarkasteltu syrjäytymistä torjuvien toimenpiteiden vaikutuksia erityisesti ikääntyvien ja matalan koulutustason omaavien työttömien aktivoitumiseen, työmarkkina-asemaan ja elämänhallintaan. Teoreettisena viitekehysenä on käytetty mm. Pierre Bourdieun teorioita pääomien ja kenttien merkityksistä yksilöiden ja yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta. Tarkasteltavana on ollut yhteiskunnallisissa suhteissa vallitseva luottamuksena tai luottavaisuutena ilmenevä sosiaalinen pääoma. Teoreettista taustaa tutkimukselle on haettu mm. syrjäytymisen, työttömyystutkimuksen, hyvinvointipalvelujen järjestämisen sekä ennakoivan sosiaali- ja aktivoivan työpoliitiikan toimintaehtojen ja toimintaympäristöjen kehityksistä.</p> <p>Tutkimuksen empiiristä perusaineistoa ovat ESR -ohjelmakauden 1995-99 Suomen tavoite 3-ohjelman työttömille ja työttömyysuhanalaisille yli 45-vuotiaille suunnatuista hankkeista valikoidut 8 hanketta. Aineiston perusjoukon 377 henkilön ja yhdenmukaistetun vertailuryhmänsä rekisteritiedot kerättiin manuaalisesti työhallinnon työnhakijarekisteristä helmikuussa 2002 ja kyselyosuuden otosaineisto postikyselynä keväällä 2002. Kysely suunnattiin perusjoukosta poimitulle 196 henkilön otokselle. Neljän työhallinnon asiantuntijan haastatteluaineisto kerättiin myös keväällä 2002. Aineistojen erilaisuuden, useiden menetelmien ja teorioiden käytön mahdollistamana tutkimusmenetelmällisenä lähestymistapana on käytetty triangulaatiota. Välineinä toimenpiteiden vaikutusten arvioinnissa on käytetty mm. ristiintaulukointia ja logistista regressiota. Sosiaalisen pääoman ja elämänhallinnan tekijöiden tarkastelussa on hyödynnetty mm. summamuuttujia, muuttujien välisten suhteiden keskiarvoja sekä varianssianalyyseja. Haastatteluaineistoa on hyödynnetty faktatietona kulloinkin relevantissa yhteydessään.</p> <p>Tuloksina todetaan mm. että ikääntyvien työttömien työllistymistä haittaavista tekijöistä merkittävin on puutteellinen ammattikoulutus eikä niinkään ikääntyminen. Nyt työmarkkinoilla vaivaavan rakenteellisen työttömyyden historialliset juuret paikantuvat Toisen maailmansodan jälkeiseen murrokseen, jolloin työntekijöiden koulutukselliset vaatimukset olivat vähäiset. Ennakoinnin, aktivoinnin ja elämänhallinnan vahvuuden tekijöistä sosiaaliseen pääomaan sitoutunut luottamus institutionaalisia toimijoita kohtaan osoittautui heikoksi. Ulkoisen ja sisäisen elämänhallinnan vahvuutta ilmentävistä tekijöistä vallitseva oli 'itsellisen pärjäämisen' eetos.</p> <p>Tutkimuksessa käytettyjä kirjallisia lähteitä ovat mm. S. Ahon, P. Bourdieun, J. Colemanin, I. Culpittin, T. Helneen, K. Ilmosen, J. Kajanojan, R. Putnamin, R. Raitasalon, J.P. Roosin, H. Silverin ja K. Vähätalon teokset, artikkelit ja tutkimukset.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords ikääntyminen – työttömyys – syrjäytyminen ennakointi – aktivointi - elämänhallinta sosiaalinen pääoma – luottamus - hyvinvointi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			